

Záznam

**ze zasedání mimořádné Plenární schůze Rady hospodářské a sociální dohody ČR,
které se konalo dne 20. září 2011 na Úřadu vlády ČR**

Přítomni: dle prezenční listiny

Program

- 1. Návrh zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2012**
- 2. Různé**

Přílohy:

- Prezenční listina
- Prohlášení účastníků Celostátního aktivu stavbařů k situaci ve stavebnictví konaného dne 20. září 2011 v Praze
- Doplnění ke Stanovisku KZPS ČR k návrhu zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2012 a k návrhům střednědobého výhledu státního rozpočtu ČR na léta 2013 - 2014 a střednědobých výdajových rámců na léta 2013 - 2014

Průběh jednání

Jednání zahájil a řídil ministr práce a sociálních věcí a výkonný místopředseda RHSD ČR Dr. Ing. Jaromír Drábek (dále předsedající), který v úvodu omluvil nepřítomného ministra pro místní rozvoj, kterého zastoupil jeho náměstek Ing. Michal Koláček. Konstatoval, že k záznamu z jednání 93. Plenární schůze byla připojena stanoviska sociálních partnerů. Dále uvedl, že po ukončení dnešního jednání bylo na žádost předsedy KZPS ČR Jana Wiesnera svoláno Předsednictvo RHSD ČR. S ohledem na nepřítomnost žadatele doporučuje však jednání Předsednictva RHSD ČR odložit. Nový termín stanoví předseda vlády a předseda RHSD ČR RNDr. Petr Nečas.

S návrhem byl vysloven souhlas.

Úvodní slovo k návrhu státního rozpočtu na rok 2012 přednesl ministr financí Ing. Miroslav Kalousek. Uvedl, že návrh vychází z usnesení vlády ze dne 20. 7. 2011, které stanovilo základní rámec. Příjmy ve výši 1084,7 mld. Kč, výdaje 1189,7 a deficit v maximální výši 105 mld. Kč. Proti základnímu rozpisu došlo k některým změnám. V oblasti příjmů došlo k navýšení z evropských zdrojů, prodejem majetku atd. Současně bylo rozhodnuto snížit plánované příjmy o 3,6 mld. Kč. Tyto změny se promítly i do výdajové strany. Dále se zmínil o změnách ve struktuře jednotlivých kapitol, o dopadech některých zákonů a o prioritních kapitolách, které nejsou vládou upravovány. Konstatoval, že s návrhem se předkládají střednědobé výdajové rámce. Fiskální strategie je dána, ale diskutovat je možno o vnitřní struktuře. Návrh vychází z makroekonomické bilance z července 2011 a nárůst byl stanoven na 2,5%. Lze však předpokládat zhoršení situace, a to v celosvětovém měřítku. Věř, že finanční krize nás nepostihne a český finanční systém nebude destabilizován, ale recesi lze očekávat. Nastínil pak možnosti řešení. Doporučil však vyčkat na konkrétní situaci.

Za SP ČR vystoupil viceprezident SP ČR Radek Špicar, M. Phil., který poděkoval za svolání této schůze. Ocenil snahu vlády snižovat deficit veřejných financí. Vyslovil obavu, že predikovaný růst 2,5% nebude pravděpodobně naplněn. Požádal proto vládu, aby byly zahájeny práce na alternativních scénářích a byly aktivizovány poradní sbory, jako NERV, které by se tomuto problému věnovaly. Konstatoval, že zlepšení ratingu ČR je dvousečné. V každém případě vyvolá posílení koruny a tím ztíží export. Přivítal alokaci finančních prostředků na vzdělávání. Ocenil i navýšení prostředků pro vědu a výzkum. Je však nutné sledovat efektivitu vynaložených prostředků. Vyslovil nesouhlas s omezením výdajů na dopravní infrastrukturu. Jde o klíčovou záležitost a pilíř konkurenceschopnosti. Rovněž

nesouhlasil se snížením prostředků pro ČEB. V této souvislosti zmínil situaci exportu v době krize. Připomněl, že náměstek ministra financí Ing. Jan Gregor sdělil, že když nastane potřeba, budou prostředky k dispozici.

Za KZPS ČR vystoupil místopředseda Ing. Zdeněk Osner. Uvedl, že předseda KZPS ČR žádal o svolání Předsednictva RHSD ČR ohledně svolání mimořádné Plenární schůze RHSD ČR. Protože schůze se dnes koná, je již požadavek na svolání Předsednictva RHSD ČR bezpředmětný. Dále připomněl, že KZPS ČR předala své připomínky písemně. Vyslovil obavy z nadhodnocení některých ekonomických kategorií, jako růst ekonomiky, růst spotřeby a další. Dále postrádá dostatek prorůstových opatření, dochází k restrikci investiční činnosti, zejména ve stavební výrobě. Očekával od rozpočtu vytvoření podmínek pro zvýšení konkurenceschopnosti a zajištění kofinancování strukturálních fondů.

Viceprezident SP ČR Ing. Pavel Juříček uvedl, že zaměstnavatelé již nyní mají fakta o poklesech výroby a uvedl i příklady ze zahraničí. 60% členů SP ČR vidí negativní vývoj na příjmové straně. Doporučil připravit variantu s 0% nárůstem a připravit omezení některých státních institucí. Státní správa musí být transparentní, ale má pocit, že k tomu chybí politická vůle. Dále uvedl, že investice jsou nutné i v krizové době. Musí se proto rozhodnout, které investice mají návratnost a ty podporovat.

Místopředseda KZPS ČR Ing. Václav Matyáš uvedl, že v návrhu postrádá prorůstová opatření. Informoval, že dnes proběhl celostátní aktiv o situaci ve stavebnictví, který konstatoval nepříznivý stav v této oblasti. Situace je vážná, zejména v oblasti dopravní infrastruktury, kde dva roky nebyla zahájena žádná stavba. Připomněl, že existuje strategie konkurenceschopnosti, dopravní politika a strategie bydlení. Je třeba si uvědomit, že se nezahájil žádný projekt, je zastavena příprava staveb, je ohroženo čerpání některých programů. Vyslovil proto požadavek na zabezpečení minimálního počtu investic ve státním rozpočtu a v rozpočtu SFDI. Nelze zapomenout ani na otázku bytové výstavby, která určitě není deficitní. Absence proinvestiční politiky ve stavebnictví ohrožuje zaměstnanost.

Ministr financí Ing. Miroslav Kalousek potvrdil, že v případě nutné potřeby se další prostředky pro ČEB a EGAB najdou. K potřebě prorůstových opatření uvedl, že by sám přivítal, kdyby jich bylo více, ale jsou omezené finanční prostředky. Buď půjdou do spotřeby, nebo do investic. Jedná se o politický problém. Vyslovil se i k variantě nulového růstu. Jednalo by se o propad 30 mld. Kč. Zmínil i otázku chování stavebních firem v minulosti.

Předseda ČMKOS Jaroslav Zavadil uvedl, že očekával reakci na písemně předložené stanovisko. V souvislosti s očekávaným nižším růstem vyzval vládu ke zpracování protikrizových opatření. Zmínil otázku zvýšení DPH, zda opravdu výnos půjde jen do průběžného důchodového systému. Dále vyslovil souhlas se stranou zaměstnavatelů ohledně očekávaného růstu nebo propadu spotřeby. Podle jeho názoru připravované reformy opět prohloubí deficit státního rozpočtu. Chtěl by znát názor vlády na předložené stanovisko a přivítal by i případné vyvrácení pochybností. Připomněl i daňovou kvótu, kde vidí možnost růstu příjmové strany. Postrádá provedení auditů jednotlivých rozpočtových kapitol. Na závěr konstatoval, že došlo ke snížení v kapitole BOZP o 20%. K tomu očekává další diskuzi.

Dále pokračoval předseda OS KOVO Josef Středula. Také on vyslovil názor, že předložená čísla jsou nadhodnocena. Připomněl, že již v minulosti vyslovila strana odborů ochotu spolupracovat na přípravě protikrizových opatření. Tento návrh trvá. Vyslovil obavu, že některé multiplikační efekty, které vznikají v důsledku reforem, přinesou další výpadky příjmů. V této souvislosti připomněl přechod zaměstnanců do OSVČ. To přinese další propad příjmů. Bohužel v tomto systému pracují i některé veřejnoprávní instituce. 1% přesunutých zaměstnanců do OSVČ přináší propad 5 mld. Kč v příjmech. Zmínil potřebu zavedení kurzarbeitu, po kterém volají oba sociální partneři. Přípravu je nutno zrychlit. Dále věnoval pozornost otázce nebezpečí přesunu výnosů firem do zahraničí, problematice JIM, otázce dostatku zdrojů na dofinancování evropských zdrojů a opt-outu, kde žádá systém nerealizovat. Informoval o neproplacení částky 11 mld. Kč z EU a vyslovil obavu, že takových případů může být více. Je nutný hloubkový audit programů. Za situaci nesou odpovědnost řídicí orgány. Konstatoval, že MMR ČR pracuje na auditu, který by měl být dokončen v říjnu t.r. Chce, aby byly vyvozeny důsledky. Obává se kontrol Účetního dvora za

minulé období, kde vidí nebezpečí. Opakovaně vyslovil žádost, aby se vládní strana vyjádřila ke stanovisku ČMKOS.

Předseda ASO Bohumír Dufek vyslovil názor, že by měly být zavedeny některé nové daně. Jako příklad uvedl povodňovou daň. Dle jeho názoru by měla být zavedena daň z finančních operací, alespoň na přechodné období. Dále připomněl, že zvednutí spotřební daně v některých případech nevedlo k žádanému efektu, naopak spíše uškodilo. Jako příklad uvedl zvýšení spotřební daně u piva a pohonných hmot. Dále doporučil tvrdě postihnout hazard, aby finanční prostředky zůstaly v ČR. Připomněl nutnost řešit daňové úniky převážně zahraničních firem. Na závěr zopakoval, že je třeba nastavit daně tak, aby platili i ti, co dosud unikali. Jako pomoc podnikatelům navrhnul rychlejší odpisy.

Předseda OS STAVBA Stanislav Antoniv připomněl celostátní aktiv stavbařů, kde vystoupili i zástupci některých rezortů a PSP ČR. V této souvislosti zmínil rozpočet SFDI, který měl být 47 mld. Kč a nyní je rozpočet nižší. Zajímá ho, jak vláda bude situaci řešit. Jde o to, že je ohrožena zaměstnanost dalších 25 – 30 tisíc lidí. Informoval, že na stůl bylo rozdáno Prohlášení z celostátního aktivu stavbařů a požádal o jeho připojení k záznamu z dnešní schůze.

Návrh státního rozpočtu na příští rok opět předpokládá snížení počtu zaměstnanců ve veřejných službách a státní správě, konstatoval Ing. Jan Rovenský, předseda OS stát. orgánů a organizací. Považuje další snižování již za neúnosné a ohrožující funkci státních orgánů. Dochází také k propadu nominálních mezd. Domnívá se, že první by měla být, tak jak bylo navrhováno, revize agend a potom teprve řešit počty zaměstnanců. S ohledem na současnou strukturu zaměstnanců se domnívá, že by minimálně současné nominální mzdy měly být zachovány.

Předseda OS doprava Luboš Pomajbík připomněl jednání Pracovního týmu RHSD ČR pro dopravu a dopravní infrastrukturu a jeho doporučení, aby rozpočet SFDI byl schválen v takové výši, aby byl schopen kofinancovat čerpání operačních programů. Navrhovaná výše rozpočtu kofinancování neumožňuje. Shoda sociálních partnerů je v tom, že výstavba s pomocí evropských prostředků má multiplikační efekty.

Místopředseda ASO Bc. Jaroslav Pejša ještě připomněl závěry Pracovního týmu RHSD ČR pro dopravu a dopravní infrastrukturu k železniční dopravě. Pracovní tým považuje memorandum k financování železniční dopravy za platné a závazné. Nyní není jasná představa, kolik je prostředků na financování regionální a dálkové přepravy. Rád by věděl, jaký je současný stav. Na jedné straně se šetří, ale na druhé straně může dojít k vážným škodám. Připomněl, že k této problematice zasedá mimořádná Plenární schůze RHSD ČR dne 29. 9. 2011. Projevil obavu, zda bude o čem jednat, když rozpočet má být zítra schválen.

Předsedající potvrdil svolání mimořádné Plenární schůze RHSD ČR na den 29. 9. 2011.

Ministr financí potvrdil, že výnosy zvýšené DPH půjdou jen do průběžného důchodového systému. K nadhodnocení sdělil, že čísla vychází z červencové prognózy. Od té doby se situace zhoršila. Přiznal obavy, že může dojít k neproplacení operačních programů. To by zásadně ovlivnilo deficit. V Bruselu probíhají intenzivní jednání. Probíhají audity v regionech, a zatím se žádný audit neobešel bez trestního oznámení. K návrhu na zavedení daně z finančních operací uvedl, že by měla smysl pouze tehdy, kdyby byla zavedena celosvětově. Ke zvýšení některých spotřebních daní připustil, že mohlo dojít k chybě. K dani z hazardu uvedl, že věří v její schválení v rozumné podobě v PSP ČR. V Evropě skončilo období vyrovnávání životní úrovně dluhy. Přinese to dramatická opatření a jiné chápání situace.

Předsedající konstatoval, že schválené reformy s sebou přináší změny ve strukturách agend. Například zavedení JIM přinese změny a škrty v agendách. Dále konstatoval, že v předložených stanoviscích je řada připomínek na adresu MPSV ČR. Je možno na stanoviska odpovědět hned. Domnívá se však, že na písemné stanovisko je třeba odpovědět písemně a dotázal se, zda s tímto návrhem je souhlas.

Byl vysloven souhlas s písemnou odpovědí na stanoviska směřující k MPSV ČR.

Ministr dopravy Mgr. Pavel Dobeš souhlasil s názorem, že v poslední době zaznělo několik návrhů na řešení regionální a dálkové dopravy. Předpokládané škrty byly

projednávány jak s ČD, s Asociací krajů, SŽDC, ale i na posledním jednání vlády. Je připravena kompromisní varianta. Spočívá v tom, že by rozpočet MD ČR byl navýšen o 300 mil Kč, kraje by uhradily částku ve výši cca 150 mil. Kč, u SŽDC by došlo ke snížení o 150 mil. Kč a stejně na straně ČD. Znamenalo by to dopad na dálkovou dopravu minus 50 mil. Kč. Ještě dnes MD ČR připravuje poslední úpravy, aby SŽDC připravila grafiky, které by vedly k přípravě jízdních řádů tak, aby byly v prosinci připraveny k distribuci. Tím by byla vyřešena situace pro rok 2012 a doufá, že podobně bude řešena dalších devět let. K rozpočtu SFDI sdělil, že by mělo být dofinancování alespoň minimální částkou 8,8 mld. Kč, aby nedošlo ke ztrátě 36 mld. Kč, které již byly proinvestovány. V jednání s MF ČR zatím nedošlo ke shodě. Další jednání bude na úrovni vlády. Navrhované řešení MD ČR má podporu sociálních partnerů a dalších. Je jasné, že to je prorůstové opatření s pozitivními dopady. Spor je v tom, kde najít prostředky. Je nutné najít kompromisní řešení. Navýšení může proběhnout ze všeobecné pokladní správy ve výši cca 5 mld. Kč a 3 mld. Kč z kapitoly státního dluhu. Zdůraznil, že není možno tento segment takto podcenit, není to krok správným směrem a odrazí se i na efektivitě výběru daní.

Ministr průmyslu a obchodu Ing. Martin Kocourek se vrátil k plánovanému růstu 2,5%. Dle jeho informací předpokládá EU na rok 2012 nárůst ve výši 1,9%. Stejnou výši očekává i pro tento rok, kdy ČR očekává růst 2,5%. Ptá se, zda ČR bude schopna tuto situaci využít. Je to otázka maximální absorpce růstu EU ve prospěch ČR a co pro to můžeme udělat. Musíme zpružňovat vlastní trhy (obchodní, práce). V oblasti investic určitě není spokojenost, ale okruh prostředků je omezen. Pokud chceme některé investice prosadit, musí následovat návrh, kde sehnat prostředky. Zmínil i problematiku přechodu zaměstnanců k OSVČ. Na závěr zopakoval, že je třeba využít šance a posílit konkurenční výhody.

Předseda ASO Bohumír Dufek připomněl ztrátu, kterou přineslo zastropování některých položek. K pružnosti trhu zmínil, že je třeba zlikvidovat přerostlou byrokracii. K přechodu zaměstnanců k OSVČ označil za příčinu postoj zaměstnavatelů, kteří nedají zaměstnancům jinou šanci. K bankám uvedl, že banky nic neplatí, zisky vyvezou a neplatí ani daně z dividend.

Zástupce KZPS ČR Ing. Miroslav Jirovský obrátil pozornost k zemědělství. Upozornil na nepřesnost v návrhu rozpočtu u přímých plateb. Ve státním rozpočtu je třeba podporovat konkurenceschopnost a investice, ale v programu rozvoje venkova bude scházet cca 1 mld. Kč a to znamená ztrátu 5 mld. Kč z evropských fondů. Budou scházet prostředky na úvěrování v PGRLF.

Dále vystoupil místopředseda KZPS ČR Ing. Pavel Dušek, který konstatoval, že bude méně prostředků na veřejné služby. Požádal proto vládní stranu, pokud nastane kritická situace o informování včas, aby se všichni mohli připravit. Dále požádal o upřesnění termínu, kdy MF ČR bude schopno s výsledky analýzy, či zpřesnění parametrů sociální partnery seznámit. Upozornil na doplnění stanoviska KZPS ČR k oblasti kultury a požádal o předání stanoviska ministru kultury.

Ministr financí Ing. Miroslav Kalousek zdůraznil, že situace je monitorována více než jindy a rozhodující bude lednová prognóza. Předpokládá, že pokud dojde k nepříznivé situaci a budou se měnit parametry, nebude se zasahovat do výdajů na sociální a zdravotní služby.

Viceprezident SP ČR Ing. Pavel Juříček, konstatoval, že za posledních pět měsíců se odvedl kus práce. Zde na tripartitě prošly poměrně v klidu všechny navrhované závažné reformy. Nelze čekat až na pozdější dobu, opatření na příjmové i výdajové straně je třeba přijmout ihned. Situace je vážná a občané jsou silně znepokojeni. Je nutno občany připravit na další úsporná opatření. Doporučil postavit časový harmonogram, jak se otázkami kolem rozpočtu bude tripartita zabývat.

Zástupce SP ČR Ing. Jaromír Schubert doporučil připravit variantu rozpočtu s nulovým nárůstem a zadat zpracování např. NERVu. Upozornil, že výdaje na státní správu rostou a v této oblasti je třeba ostřejších škrtů. Vznese dotaz, proč sociální dávky rostou o 10%.

Předsedající reagoval na dotaz s tím, že na mandatorní výdaje je třeba se dívat jako na celek.

Ministr financí Ing. Miroslav Kalousek uvedl, že problém je strukturální. Vysvětlil složení výdajů rozpočtu, význam reforem a připomněl neustále se zvyšující mandatorní výdaje. Jedinou možností jsou parametrické změny a důsledná úsporná opatření.

Zástupce SP ČR Petr Kašík porovnal stav vybavenosti českých podniků se zahraničím s tím, že vybavenost je na vysoké úrovni. K dopravní infrastruktuře uvedl, že je třeba hledat jiné zdroje, než je státní rozpočet. Nic jiného nezbude. Jestliže se nyní prostředky nenajdou, tak budeme muset 36 mld. Kč vrátit. Musí se najít náhradní projekty.

Předseda OS KOVO Josef Středula doporučil zabývat se příjmovou stranou rozpočtu. Jsou zde zdroje, ale je obtížné je využít. Již před třemi roky zde byl návrh provést kontrolu projektů. Dodnes se neudělala a problémy se opakují a finanční prostředky nadále unikají. K otázce konkurenceschopnosti zmínil otázku podpory státu jednotlivým podnikům v krizi. Kritizoval vyvádění zisků firem do zahraničí, které stát umožňuje. I zde je možnost příjmů. Dalším problémem je zaměstnávání vysokého počtu agenturních zaměstnanců. Očekává od vlády, co udělá s příjmovou stranou rozpočtu.

Předseda ČMKOS Jaroslav Zavadil upozornil, že i letos dochází k propadu na příjmové straně rozpočtu a rád by znal příčiny.

Ministr financí Ing. Miroslav Kalousek očekává propad příjmů v roce 2011 ve výši cca 15 mld. Kč. Důvody jsou rozhodnutí Ústavního soudu ke stavebnímu spoření, vyšší uplatněné ztráty minulého období u právnických i fyzických osob, než byl předpoklad a funkce paušálů u OSVČ, která nemá ve světě obdoby. V otázce paušálů očekává ještě diskuzi. Pokud nedojde k nějakému dramatickému vývoji, tak je schopno MF ČR těchto 15 mld. Kč vybilancovat na výdajové straně, takže deficit nebude překročen. K plnění příjmů letos i v příštím roce nabídl expertní diskuzi.

Předseda ČMKOS Jaroslav Zavadil upozornil, že je opravdu nutné se intenzivně věnovat příjmům i s ohledem na přijímané reformy, které situaci ještě zhorší.

Předsedající uzavřel diskuzi s tím, že průběžná stanoviska jsou jasná, písemná stanoviska se částečně v obecné poloze projednala. Připomněl, že konkrétní písemné připomínky směřované na MPSV ČR budou také písemně zodpovězeny. Na závěr uvedl, že jakmile bude na přelomu roku jasná další zpřesněná prognóza dalšího vývoje, tak je vládní strana připravena se k diskuzi vrátit a řešit situaci na základě konkrétnějších čísel. Poděkoval účastníkům jednání a připomněl, že dne 29. září 2011 se bude konat mimořádná Plenární schůze RHSD ČR.

Zpracoval: Sekretariát RHSD ČR

RNDr. Petr Nečas
předseda vlády ČR
a
předseda RHSD ČR